

**การนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานคร
เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร**

**Application of Good Governance for Providing Service to People of Bangkok
Metropolitan Council, Klong Sam Wa District, Bangkok Metropolis**

สุวิทย์ บุญมา¹ และ ชื่นอารมณ จันท์มาชัยอมร²

Suwit Bunma and Chuen-arom Janthimachaiamorn

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเกี่ยวกับระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา 2) เปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานคร เขตคลองสามวาจำแนก จากปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตคลองสามวา จำนวน 400 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีค่าความเชื่อมั่น .9320 และวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test แบบ Independent Sample test และ One Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของเขตคลองสามวา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการของประชาชน เขตคลองสามวา โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานคร เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ควรรับบุคคลากรที่มีความโปร่งใส เป็นธรรม และควรลดลำดับขั้นตอนเพื่อความสะดวกรวดเร็ว

คำสำคัญ: การบริหารงาน ธรรมาภิบาล สภากรุงเทพมหานคร

¹มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²ที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Abstract

The purposes of this research were to 1) study levels of the application of good governance for providing service to people of Bangkok Metropolitan Council Khlong Sam Wa District. 2) Comparison of the application of good governance for providing service to people of Bangkok Metropolitan Council Khlong Sam Wa District people different to personal characteristics. The samples were 400 people, who were qualified voters in Bangkok Metropolitan Council, Khlong Sam Wa District. The research instruments were questionnaires Application of Good Governance for Providing Service to People of Bangkok Metropolitan Council, Klong Sam Wa District, Bangkok Metropolis. The instrument reliability was .9320. The statistic used in data analysis were such as frequency, percentage, mean, standard deviation; statistic used in comparative analysis was t-test and one way anova

The research results found that 1) The application of good governance for providing service to people of Bangkok Metropolitan Council Khlong Sam Wa District. in overall was at moderate levels. 2) Comparison of The application of good governance for providing service to people of Bangkok Metropolitan Council Khlong Sam Wa District dividing into different gender, age, education level, occupation and monthly income found that application in overall aspects and each aspect was not different. and suggestion: recruitment should be clearer and work procedures should be reduced for quickness and fairer.

Keywords: Management, Good Governance, Bangkok Metropolitan Council

บทนำ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546) กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย มีลักษณะเป็นเขตการปกครองพิเศษตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 ใช้วิธีการเลือกตั้งผู้บริหารแบบเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง แบ่งการปกครองออกเป็น 50 เขตฐานะคล้ายคลึงกับการปกครองระดับอำเภอ ซึ่ง แต่ละเขตจัดองค์กรใน 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. สำนักงานเขตองค์การบริหารเขต มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปกครองการพัฒนาชุมชน การส่งเสริมอาชีพ การทะเบียน การโยธา การรักษาที่สาธารณะ สาธารณสุข การจัดเก็บรายได้การรักษาความสะอาด การดูแลและรักษาให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือที่กฎหมายอื่นๆ กำหนด โดยมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และลูกจ้างกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต

2. สภาเขตเป็นองค์กรที่ประชุมของเขตที่ประกอบด้วยสมาชิกสภาเขตที่มาจากการเลือกตั้งอย่างน้อยเขตละ 7 คน อายุ สภาเขต มีกำหนดวาระละ 4 ปี โดยมีอำนาจหน้าที่ในการให้ข้อคิดเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับแผนพัฒนาเขตต่อผู้อำนวยการเขต และสภากรุงเทพมหานคร จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาเขตคลองสามวา เป็น 1 ใน 50 เขต การปกครองของกรุงเทพมหานคร จัดอยู่ในกลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออก สภาทั่วๆ ไปเป็นท้องทุ่ง มีคลองสามวาผ่านกลางพื้นที่และมีคลองซอยเชื่อมระหว่างคลองหลักเป็น

ก้างปลา ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพกสิกรรม แบ่งหน่วยการปกครองย่อยออกเป็น 5 แขวง ได้แก่

- 2.1 สามวาตะวันตก
- 2.2 สามวาตะวันออก
- 2.3 บางชัน
- 2.4 ทราบกองดิน
- 2.5 ทราบกองดินใต้

การบริหารเขตคลองสามวายังได้นำหลักการปกครองแบบธรรมาภิบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 อันประกอบไปด้วย หลักนิติธรรมในการบังคับใช้กฎหมายอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม หลักคุณธรรมในการบริหารงานหลักความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ยุติธรรม หลักการมีส่วนร่วมโดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ หลักความรับผิดชอบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน หลักความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันพระปกเกล้า, 2548) มาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้เป็นนโยบายที่ปฏิบัติเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยประชาชนต้องมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

แต่ในพื้นที่คลองสามวาพบว่ายังคงมีปัญหาลึกเกี่ยวกับการจราจรติดขัดจากรถยนต์เพิ่มขึ้นทุกปี อีกทั้ง ปัจจัยจากการอพยพของผู้คนจากต่างจังหวัดเข้ามาอาศัยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากขึ้น รวมถึงปัญหามลพิษทางอากาศและมลภาวะทางเสียง ถนนชำรุด มีป้ายที่ผิดกฎหมายบดบังความงามทางทัศนียภาพ ปัญหาเกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่มีอย่างต่อเนื่อง ปัญหาดังกล่าวต้องได้รับการดำเนินการแก้ไขจากฝ่ายต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา จากปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตคลองสามวา จำนวน 70,157 คน (สำนักงานทะเบียนเขตคลองสามวา สิงหาคม 2556) จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane,1973)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. **ตัวแปรต้น** คือ ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน
2. **ตัวแปรตาม** คือ การนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

เป็นแบบสอบถามผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตคลองสามวา เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ผู้วิจัยกำหนดคะแนนในการตอบ

แบบสอบถามออกเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์การให้คะแนนแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีลักษณะแบบปลายเปิด (Open-ended)

การรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
3. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics)
  - 1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และ แจกแจงความถี่ (Frequencies) บรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน
  - 1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์วัดระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา
2. สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา ผู้วิจัยใช้สถิติ t-test แบบ Independent Sample test อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 กรณีที่ตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.9 มีอายุอยู่ระหว่าง 25-40 ปี ร้อยละ 40.3 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 33.1 มีรายได้ 5,001-15,000 บาท ร้อยละ 45.4

2. การนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของ สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา

2.1 ภาพรวมการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานคร เขตคลองสามวา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน คือ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม คุณธรรม หลักความคุ้มค่าและหลักความรับผิดชอบ

2.2 ภาพรวมการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของ สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวารายด้าน

2.2.1 ด้านหลักนิติธรรม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สภากรุงเทพมหานคร แผนงานและโครงการที่ปฏิบัติแล้ว

2.2.2 ด้านหลักคุณธรรม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวาได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อการให้บริการประชาชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุกคนให้มีความรับผิดชอบต่อและขยันหมั่นเพียรต่อการให้บริการประชาชน

2.2.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวาได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวาได้ร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการพัฒนาระบบการตรวจสอบจากประชาชนอย่างเป็นทางการ

2.2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วมการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวาได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามพันธกิจขององค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวาได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมิน

2.2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบต่อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดมีความพร้อมในการรับการตรวจสอบการปฏิบัติงานของจากประชาชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา มีความตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชน

2.2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานในองค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวาได้ประเมินผลการใช้ทรัพยากรขององค์กร เช่น ไฟฟ้า น้ำ รถยนต์ โทรศัพท์ หมึกพิมพ์ กระดาษ เป็นต้น

3. เปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา ที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน

3.1 การเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยของการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา เท่ากับ 3.28 ขณะที่ผู้หญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 เมื่อทำการเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา โดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน

3.2 การนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานคร เขตคลองสามวา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา ไม่แตกต่างกัน

3.3 การนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานคร เขตคลองสามวา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยการทดสอบ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของ สภากรุงเทพมหานคร

เขตคลองสามวาพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา ไม่แตกต่างกัน

3.4 การนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนโดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานคร เขตคลองสามวา พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา คือ การรับบุคคลากรเข้าทำงานควรมีความโปร่งใสมากกว่านี้ รองลงมาตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ควรลดขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความรวดเร็วในการ การบริหารงานควรมีความโปร่งใสและตรงไปตรงมามากกว่านี้ สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวาควรตระหนักและให้ความสำคัญในด้านความมีคุณธรรมในการปฏิบัติงาน ควรจัดโครงการที่เป็นการรณรงค์เกี่ยวกับการทำงานหรือการบริหารงานอย่างมีคุณธรรม การบริหารงานทุกส่วนควรมีถือหลักกฎหมายและระเบียบเป็นหลัก สภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวาควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนแสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน ควรมีการรณรงค์เกี่ยวกับการลด ละ เลิก การใช้พลังงานฟุ่มเฟือย ควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างให้ทั่วถึงมากกว่านี้ ควรจัดส่วนงานให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริง การปฏิบัติงานควรมีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จที่ชัดเจน บุคลากรควรทำงานให้

คุ้มค่ากับการได้รับเงินเดือนของสภากรุงเทพมหานคร
เขตคลองสามวา

อภิปรายผลการวิจัย

1. เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนิรุทธ์ แดงหยง (2552) ได้ทำวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่าความคิดเห็นของบุคลากรที่มี เพศและกลุ่มงานแตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สุวกิจศรีปัดดา (2545) ได้ทำวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม โดยศึกษาเปรียบเทียบค่าระดับปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า สถาบันราชภัฏมหาสารคาม มีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าระดับร้อยละ 66.182 และนอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์ (2548) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากไพศาล ตั้งสมบุญ (2548) ได้ทำวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติจริงและความคาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครไม่มีความแตกต่างกันแต่ค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริง และสามารถ อินตามูล (2548) ได้ทำวิจัยเรื่องการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้หลักนิติธรรมหลักคุณธรรมหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าในการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของประชากร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนิรุทธ์ แดงหยง (2552) ได้ทำวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านหลักคุณธรรม การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่าด้านหลักความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมา คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และพบว่าเพศและกลุ่มงาน แยกต่างหากมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน และนอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวกิจ ศรีปัดดา (2545) ได้ทำวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคามผลการวิจัยพบว่า สถาบันราชภัฏมหาสารคาม มีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลัก ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ค่าระดับ ร้อยละ 66.182 กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพ แยกต่างหาก มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มาจากหน่วยงานแยกต่างหากมีความคิดเห็น แยกต่างหากส่วนข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของสถาบัน คือ ควรมีการทำงานโดยการมีส่วนร่วม มีความสามัคคี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ กระจายอำนาจอย่างเสมอภาค พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและมีการประเมินผลงานที่เป็นระบบ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. การรับบุคลากรเข้าทำงานควรมีความโปร่งใสมากกว่านี้
2. ควรลดขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความรวดเร็วในการบริหารงาน
3. ควรมีความโปร่งใสและตรงไปตรงมา มากกว่านี้
4. ควรตระหนักและให้ความสำคัญในด้านความมีคุณธรรมในการปฏิบัติงาน

5. ควรจัดโครงการที่เป็นการรณรงค์เกี่ยวกับการทำงานหรือการบริหารงานอย่างมีคุณธรรม

6. การบริหารงานทุกส่วนควรยึดถือหลักกฎหมายและระเบียบเป็นหลักจัดส่วนงานให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริง

7. เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนแสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน

8. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างให้ทั่วถึงมากกว่านี้

9. ควรมีการรณรงค์เกี่ยวกับการลดละเลิกการใช้พลังงานที่ฟุ่มเฟือย

10. การปฏิบัติงานควรมีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จที่ชัดเจน

11. บุคลากรควรทำงานให้คุ้มค่ากับการได้รับเงินเดือนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา

12. ควรมีการใช้จ่ายงบประมาณให้ประหยัดและคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่องหลักธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานครเขตคลองสามวา โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาให้บริการประชาชนของสภากรุงเทพมหานคร เขตคลองสามวา ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์. (2548). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- พระปกเกล้า. สถาบัน. (2544). *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ไพศาล ตั้งสมบูรณ์. (2548). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร*. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สามารถ อินตามูล. (2548). *การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุโขทัยธรรมธิราช, มหาวิทยาลัย. (2546). *การบริหารการพัฒนาชุมชน: หน้าที่ 1-6*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- สุวกิจ ศรีปัดดา. (2545). *การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี สถาบันราชภัฏมหาสารคาม*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- อนิรุทธ์ แดงหยง. (2552). *การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Best, W. John. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics an Introductory Analysis*. New York: Harper & Row,